

M. A. E.

A „MAGYARORSZÁGI ARTISTA EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

E hivatalos közlöny megjelenik minden hó 1-én és 16-án. Minden feleletet óhajtó levélhez válaszbélyeg melléklendő. ::
:: TELEFON 28—75. ::

Felelős szerkesztő:
S A S N Á C I

Előfizetési díj tagoknak: egész évre 4.80 K, fél évre 2.40 K, negyedévre 1.20 K, havonként 40 fillér, nem tagoknak 50 ::
:: százalékkal drágább. ::

Az egyesület hivatalos helyisége és a M. A. E. szerkesztősége: VII., Akácfa-utca 11. sz. I. em. Hivatalos órák: d. u. 3—4.

MAGYARORSZÁGI ARTISTA EGYESÜLET.

Meghívó.

Van szerencsénk a t. tagokat a folyó évi december hó 24-én délután 2 órakor az egyesület helyiségeiben (Akácfa-utca 11.) megtartandó

rendes közgyűlésre
tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Titkári jelentés és beszámoló.
2. Mérleg bemutatása (1914. XI/I.—1915. X/3L.)
3. Felmentvény megadása.
4. Jövő 1915/16. évi költségvetés.
5. Tisztikar megválasztása.
6. Indítványok.

Az egyesületi vezetőség.

Indítványok legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt írásban nyújtandók be.

UNGARLÄNDISCHER ARTISTEN VEREIN.

Einladung.

Die p. t. Mitglieder werden zu der am 24. Dez. l. J. Nachmittag um 2 Uhr im Vereinslokale (Budapest, VII., Akácfa-utca 11.) abzuhaltenen

ordentlichen Generalversammlung
höflichst eingeladen.

Tagesordnung:

1. Rechenschafts-Bericht des Sekretärs.
2. Unterbreitung der Bilanz (1914. XI/I.—1915. X/3L.)
3. Erteilung des Absolutariums.
4. Budget für das Jahr 1915/16.
5. Wahl der Funktionäre.
6. Anträge.

Die Vereinsleitung.

Anträge sind spätestens 3 Tage vor der Generalversammlung schriftlich zu unterbreiten.

A főkapitány rendelete.

(S.) A Magyarországi Artista Egyesület régi vágya teljesült dr. Boda Dezső főkapitánynak, az éjjeli mulatókat tisztító rendeletével. Fájdalmasan kellett látnunk, hogy napról-napra fonákabb lett az artisták helyzete, mert a látszat mindjobban olyan elemeknek mutatta be őket, kik sajtóságot helyzetük folytán arra vannak utalva, hogy erkölcstelen uton keressék meg kenyerüket. Pedig az artisták sohasem látták szivesen, hogy árnyékukban olyan egyének húzódnak meg, kik jogosan féltek a napfénytől. De nem védekezhetek ellene. Az első tiltakozó szóra elvették volna kenyerüket azok, kiknek az artista csak dekorumnak kellett, hogy a jól jövedelmező ártistának biztosíthassanak helyet. A főkapitány rendelete tehát az artistákat nemcsak nem sujtja, hanem emeli, mert végre módot ad nekik arra, hogy megszabaduljanak attól a sok parazitától, mely egzisztenciájukat veszélyeztette és egyéni állásukat mélyen degradálta.

A „Magyarországi Artista Egyesület“-re a főkapitány rendeletével fontos feladat vár. Először is minden igyekezettel oda kell hatnia, hogy a rendelet be is tartassék azok által, kiket illet. Ez az artistaságnak vitális és morális érdeke. Mert az igazi artista ezek után sietni fog az Egyesületbe lépni, hogy olyan erkölcsi testületnek legyen tagja, mely módot ad neki társadalmi állásának megvédésére. Az Egyesület hosszú, küzdelmes éveken át mindent elkövetett, hogy elsőrendű erkölcsi színvonalat verekedjen ki tagjai számára. Eddig nehezen ment ez, most azonban a főkapitány módot ad rá. Élmi is fog a móddal és bizony nem igen fogja kimélni az ártistákat és kerítőiket.

Nehogy azonban az ártisták azt higgyék, hogy ezek után, ha belépnek az Artista Egyesületbe és így bizonyos fokig igazolják valódi artista voltukat, nem fogja őket molesztálni az erkölcsrendészeti hatóság, sietünk kijelenteni, hogy az Egyesület, mely eddig sem

vette fel tagjait könnyű szerrel, a jövőben ezt még nehezebben lesz hajlandó megtenni.

A legutóbbi Egyesületi Választmány ugyanis elhatározta, hogy a jövőben nemcsak erkölcsi bizonyítványt követel a felvételt kérő tagtól, hanem az őket ajánlóktól is kér erkölcsi garanciákat és ha ez megvan, akkor még kifüggeszti legalább négy hétre a felvételt kérők neveit a nyilvánosság elé, hogy mindenki megtehesse észrevételét a felveendőket illetően. Észrevételeket pedig mindenkor a legkomolyabban fog megvizsgálni az Egyesület és ha úgy találja, hogy a felvétel ellen elfogadható érvekkel tiltakozik valaki, a jelentkezőt elutasítja.

Az Egyesület legközelebbi feladata továbbá még az is, hogy a főkapitánynyal az Egyesületet olyan fórumnak fogadtassa el, mely hivatva van meghatározni, ki az artista és ki az ártista. Hisszük, hogy megfelelő érvek meg fogják győzni a főkapitányt, hogy mi segédkezet akarunk neki nyújtani rendeletének pontos és szigorú végrehajtására. Ez az Egyesület legfontosabb érdeke és minden becsületesen gondolkodó artistának őszinte vágya!

Jegyzőkönyv

felvett a Magyarországi Artista Egyesületnek 1915. évi november 16-án d. u. 3 órakor megtartott választmányi ülésén.

Jelen voltak: Szabó Sándor alelnök, Mach Lázár titkár, Aczél Viktor ellenőr, Mach Zsigmond pénztáros, Dr. Weber az egyesület ügyésze, Palotta Frigyes gazda, Braun Károly, Sas Náci számvizsgálók, Blumau Károly, Neszmélyi Izsó, Bácskai Sándor és Fuchs Mihály választmányi tagok.

Elnök üdvözli a megjelenteket, konstatálja a határozatképességet és felkéri titkárt a jegyzőkönyv felolvastatására. Megtörténik.

Miután *Sas Náci* időközben érkezett, Titkár indítványozza, hogy a múlt jegyzőkönyv reá vonatkozó része újból olvassék fel. Felolvastatik.

Sas Náci erre megjegyzi, hogy ő természetesen nem akart a lap szerkesztésétől visszalépni, azonban katonai szolgálata miatt nem tudta a lapot megcsinálni. Arról lehetne azonban szó, hogy az urak anyaggal szolgáljanak neki, mert jelenlegi kötött helyzete miatt nem tud olyan helyekre járni, ahol az újsághoz való anyagát gyűjthetné. Azt hiszi, hogy a lap jövőbeni megjelenésében nem lesz fennakadás.

Választmány ezt tudomásul veszi. A jegyzőkönyv Mach Zsigmond és Aczél urakkal hitelesítettik.

Szabó alelnök rátér a főkapitány rendeletére. Dr. Weber kérdi, helyes-e, ha az egyesület a főkapitány kibocsátott rendeletét küldöttség útján megköszöni.

Titkár közbevetve megemlíti, hogy a mostani főkapitányi rendelet az egyesületnek régi intenciója szerint való és hivatkozik az egyesületi újság áprilisban megjelent számára.

Dr. Weber nézete szerint az egyesületnek az új rendeletet nem kell külön megköszönnie, mert a fő-

kapitány erre talán nem is vár. Kifejti továbbá a rendeletet illetően, hogy van annak egy igen érdekes része is. És pedig az, amely az artistaságot és az igazgatókat egyenlő mértékben sújtja. Kimondja ugyanis a rendelet, hogyha valamelyik mulatóban rendellenességet és visszaélést tapasztal a főkapitány, az összes mulatók ellen megtorló intézkedéseket fog alkalmazni. Tehát nemcsak azt a helyiséget zárhatja be, amelyikben a visszaélés történt, hanem valamennyit. Ezen rendelet folytán tehát az olyan artista is ki van téve annak, hogy kenyerétől megfosztatik, aki tisztességes munkával akarja kenyerét megkeresni.

Aczél szerint figyelmeztetni kellene a főkapitányt az artistákat sértő dolgokra.

Sas Náci. A rendőrség csinált olyasvalamit, amire nekünk szükségünk van. A forma nem olyan, mint amilyent kívántunk a magunk részére. Deputáció menjen fel, de még nem most. Dolgozzunk ki egy tervezetet és keressük meg a főkapitányt, hogy miután ezt a rendeletet birjuk, helyezze hatályon kívül azt a pontot, amely az artisták 'sújtja. A másik, ami fontosabb, az artista meghatározását bizza reánk. A főkapitány arra az álláspontra fog helyezkedni, hogy annak meghatározását nem bízhatja egyoldalulag ránk. Mi tényleg azt akarjuk, hogy csak tisztességes nők és férfiak lehessenek artisták és ne keveredjenek közéjük olyan ártisták, kik beszennyezik az artista hivatást és lehetetlenné teyék működésüket. Mi azt sem bánjuk, ha a főkapitányság egy bizalmi emberét küldi hozzánk, aki velünk együtt állapítja meg esetről-esetre, ki az igazi artista. Szóval, találjunk egy formát, hogy az az artista, ki egyesületi igazolvánnyal van ellátva, ne legyen molesztálható. Hogy teljesen ki legyen zárva a protegálás, bizzuk a főkapitányra azt, hogy ki üljön a bizottságba. Majd ha elmúltak évek és látni fogják az illetékes hatóságok, hogy ez mire vezetett, akkor majd más szemmel fogják az artista egyesület működését nézni. Legalább ezt, továbbá az összes helyiségtulajdonosoknak egyért való felelősségének megszüntetését kérjük a főkapitánytól és ezzel kapcsolatban meg is köszönhetjük neki a kibocsátott rendeletet. Mi meg tudjuk állapítani, ki az artista és erről igazolványt adunk. Ha eddig igazolványt adtunk, erkölcsi bizonyítványt kértünk, ami szintén bizonyítja, hogy szükségesnek tartjuk ezt a rendeletet.

Blumau: Rámutat arra, hogy bizonyos mulatók igazgatói vegyes leányokat, kiket segédszínésznőknek neveznek, a színpadon statisztálatnak, csak hogy artistáknak mondhasák őket. Ezek rendesen nem artisták, hanem álszínészek. Helyesnek tartaná, ha a színészegyesülettel közösen állapítanák meg, hogy kik artisták, kik a színészek. Csak olyanok léphessenek fel, akiknek egyesületi igazolványuk van.

Szabó alelnök: Ez teljes lehetetlenség. Mi nem fordulhatunk a Színész-egyesülethez ezzel a dologgal, mert ahol ez történik, az nem színház, hanem orfeum. A Színész-egyesület szíveségből engedi meg, hogy tagjai — orfeumban — fellépjenek. Visszaéléseket ne a Színész-egyesület, hanem a hatóság intézzen el. Nekünk az ellen kell tiltakoznunk, hogy orfeumban színész egyáltalán felléphessen. Ilyen visszaéléseket meg kell figyelni és arra a hatóság figyelmét minden esetben felhívni. Általános közbeszólások.

Dr. Weber: Senkit sem lehet kényszeríteni arra,

hogyan az egyesületbe lépjen. Arról lehetne szó, hogy a rendelet szerint csak az tekintessék artistának, akinek az egyesület ilyen igazolványt ad. Miképpen állapítja majd ezt meg az egyesület?!

Sas Náci: Vagyunk elegenden, akik meg tudjuk ezt állapítani. Éppen az egyesületi hivatalos igazolás volna az, amit a főkapitány propositiómban szívesen fogadna. Minden artistának kötelessége, ha valakiről valami diffamálót megtud, azt az artista egyesülettel konkrét módon közölni.

Neszmélyi: Dr. Weber és Sas szavaira akar visszatérni. 1. Erkölcsi bizonyítvány alapszabályaink szerint ugyanis kell, mert csak feddhetetlen előéletű egyének vehetők fel egyesületünkbe. Szerinte figyelmeztetni kellene a főkapitányt, hogy egyes mulatók igazgatói akármilyen összegeket is fizetnek a tagoknak, annak tekintélyes részét büntetéspénz címén visszatartják. Ezelőtt az ilyen büntetéspénzek valamilyen jótékony célt szolgáltak, most azonban az igazgatók zsebeibe kerülnek. 2. Csak az lehessen igazolt artista, aki képességéről valamilyen erre hivatott bizottság előtt vizsgázott. Általános felszólalás.

Sas Náci: Mondjuk ki határozatnak, hogy az ügyet Weber dr. egyesületi ügyésznek adjuk ki, aki szíves lesz egy memorandumot készíteni.

Weber dr. szerint ehhez határozat sem kell, mert ő különben is foglalkozik az ügygyel és ha készen lesz, akkor a legközelebbi választmányi ülésen referál róla. Tudomásul vétetik.

Szabó alelnök: Halasztásügy. Halasztást kér 1528 sz. tag, katonai szolgálata miatt.

Kölcsönök. *Titkár* beszámol, hogy 1600 sz. tag 50 korona visszafizetendő segélyt kért. Az ügy sürgős voltára való tekintettel körlevél intéztetett a választmányi tagokhoz aláírás végett. Az összeg kifizettetett neki. Tudomásul vétetik.

1454 sz. tag kért 30 korona visszafizetendő segélyt.

Szabó alelnök: visszafizetendő segélyt nem adhatunk.

Sas Náci indítványozza, hogy vissza nem fizetendő segély szavazzassék meg neki.

A javaslatot választmány magáévá tette és 15 korona vissza nem fizetendő segély megadatott.

Felvételek: *Sichermann Margit*, (Sándorfői Manci). Iratai teljesen rendben voltak. Rendkívüli tagnak felvételtett *Schwarz Eszter* (Fekete Etel). Tudomásul vétetik.

Sas Náci. A felvételekre vonatkozólag kíván néhány megjegyzést tenni. Miután valószínű, hogy felvételre most igen sokan fognak jelentkezni, ajánlja, hogy valamely módon csináljuk meg azt, hogy a tagok ne vétessenek minden további nélkül azonnal fel. A felvételre jelentkező egyén fényképe függesztessék ki 4 vagy 6 hétre. Minden egyesületi tagnak tétessék kötelességévé, hogy ha jelentkező artistákról valami diffamálót tud, azt bizalmasan az egyesület vezetőségével közölje. Általános vita.

Mach titkár: indítványozza, hogy a felvételre jelentkezőknek ne a fényképe függesztessék ki, hanem nevük, továbbá személyi adatai közöltessenek egy táblán. Ilyen tábla a hivatalos helyiségben és a Meteor kávéházban függesztessék ki.

Ezután elhatározatlik, hogy minden felvételre jelentkező egyén neve, valamint személyi adatai az egyesület helyiségében és a Meteor kávéházban függesztessenek

ki és csak négy heti kifüggesztés után, — ha a felveendő ellen semmi panasz sem érkezett — vétessék fel véglegesen.

Szabó alelnök: rátér a közgyűlés megbeszélésére.

Titkár jelenti, hogy Braun és Aczél úrak a könyveket átvizsgálták és rendben találták. Kérde a választmányt, hogy az évi jelentés kinyomattassék-e vagy pedig úgy mint tavaly, az egyesület helyiségében álljanak rendelkezésre.

A választmány úgy határozott, hogy az évi jelentéseket nem nyomtatják ki, hanem úgy mint tavaly, az egyesület helyiségében lesznek megtekinthetők.

Szabó alelnök indítványozza, hogy a közgyűlés megbeszélése végett egy újabb választmányi ülést hívjunk egybe és azon jelöljünk a egyesület vezetésére új, munkaképes embereket.

Elhatározatlik, hogy november 26-án a választmány ennek megbeszélésére újabb ülést tart.

Mach Lázár, titkár.

H i r e k.

Lapunk szüneteléséről. Szerkesztőnk, Sas Náci hadbavonult. Lapunk tehát nem jelenhetett meg jó ideig, a jövőben azonban lehetőleg meg fog jelenni, ha Sas Náci katonai szolgálata ebben meg nem gátolja. Olvasóink szíves elnézését kérjük a lap rendetlen megjelenéséért.

Közgyűlés. A Magyarországi Artista Egyesület folyó évi december hó 24-én tartja rendes évi közgyűlését saját helyiségeiben, amelyen új tisztikart is választ. Mindenkor fontos érdekeket képviselt a MAE.; állandóan olyan javaslatok fölött döntött, olyan intézkedésekre kért meghatalmazást közgyűléseken, amelyek az artistaság vitális érdekeit érintették, de talán sohasem volt olyan fontos közgyűlése, mint a legközelebbi. Nem kell bővebben magyarázni azoknak, kiket érdekel, hogy Dr. Boda Dezső főkapitány rendelkezése folytán új helyzet állott elő, melynek kiaknázását nem szabad elmulasztania a MAE-nek. Minden artistának érdeke és kötelessége, hogy a közgyűlésen részt vegyen és ott tanácsos és tettel álljon rendelkezésére az Egyesületnek. A tisztikar választásában vegyen részt minden tag, aki kívánja, hogy az Egyesület fejlődjön és virágozzék. Egyáltalán ne hanyagoljuk el az Egyesület ügyét és ezzel kapcsolatban az artistaság ügyét. Legyünk ott valamennyien!

Artista Otthon. Elaggott artistákról csak időközönként szoktak könyörületes emberek megemlékezni és akkor is olyanformán, hogy néhány fillérrel mentik meg őket, pillanatnyilag, az éhenhalástól. Csillogó pálya az artista pálya, melyen kacagva, gondtalanul rohan végig, akit a sors kiszámíthatatlan szeszélye rászoritott és bizony alig akad olyan, kinek eszébe jutna a jövőbe nézni. A jövő: szomorú kép! *Fürst Bernát*, a kiváló artista-ügynök ismeri az artista helyzetét és tudja, hogy kissé könnyelműen gondolkoznak jövőjük fölött. Gondolkozott tehát ő helyettük és egyszeribe megvetette alapját egy olyan intézménynek, mely a nyomorba jutott, elaggott artisták jövőjét biztosítani kívánja. Egy alapítandó „Artista Otthon” céljaira egyelőre 1000 kor. hadikölcsön járadékot tett le Egyletünk pénztáránál. *Fürst Bernát*nak eme nemes cselekedetének, hisszük, rövidesen lesznek

utánzóit és ha a háboru alatt vagy utána megfelelő agítáció indulna az „Artista Otthon“ gondolatának megvalósítása érdekében, hisszük, hogy lesz idő, amikor eredményről tudunk majd beszámolni. A Magyarországi Artista Egyesület legutóbbi válaszmánya egyébként jegyzőkönyvileg fejezte ki háláját Fürst Bernátnak.

Egy kis beszámoló. Jóleső örömmel konstatáljuk, hogy a M. A. E. idejébe bevételi részlet-kimutatása kedvező, bár a tagok erélyesebb tevékenykedése sokkal kedvezőbbé változtathatta volna. Mindazonáltal örvendünk, hogy így van és hálásan emlékezünk meg azokról a kedves jóakarókról, kik az Egyesületet számottevő bevételekhez juttatták. A bevételi kimutatás 1915. VII—IX. hónapokra a következő:

Tagsági díj befolyt ... .. K 951.—

Adomány befolyt: Glaser Fülöp
a Meteor kávéház tulajdonosa K 100.—

Weisz Lajosné jegyfillér gyűjtése K 14.90

Geiger Izsó Casino de Paris
koszorumegváltása, Schneider

Károly halála alkalmából, gyűjt. K 35.—

Ezzel szemben felmerült kiadások:

Segélyek és kölcsönök kiadva ... K 191.—

Temetkezési járulékok ... .. K 100.—

A főkapitány rendelete.

Rossz idők járnak az áltartistákra és tartóikra. A főkapitány végre is megelégette azokat a vad orgiákat, melyeket egyes mulatóhelyeken estéről-estére artista produkciók cégére alatt folytattak le és egy erélyes rendelkezéssel beszüntette őket. Az artisták között pedig nagy az öröm. Szinte diadal tüzeket vágnak gyújtani, hogy lobogó lángja hatásosan mutassa boldogságukat, melyet a fölött éreznek, hogy végre büszkén nézhetnek a publikum szemébe. A közjük keveredett korpát-piszkot a főkapitány kiszedte és a jövőben is gyomlálja majd a gázt, mely közjük keveredik. Az áltartistákat persze súlyosan érinti a főkapitány rendelete, mely arra kényszeríti őket, hogy sokkal expresszívebben, nyíltan vallják be szégyenletes foglalkozásukat, mely eddig az artistaság becsületes köpönyege mögé bujt. Ezentul nem lehet majd egy táncot megtanulni és eljárni, elgároggni egy dalt, csak azért, hogy illetékes fórumok artistának ismerjék el azokat, kiket nem a művészi hajlam, hanem más cél visz a színpadra. Pincézők, büffélényok és más e fajta jelenségek nem hivalkodnak majd ezentul a hiszékeny vendégek előtt azzal, hogy „művésznők“. Ez megszűnt! A főkapitány jól ismeri a helyzetet és nem olyan rendeletet bocsájtott ki az áltartisták garázdálkodása ellen, mely jobbról-balról is megkerülhető, hanem olyat, mely egyszersmindenkorra megszünteti az éjféli utáni orgiákat. Álszerződéseket kötni nem lehet; egyáltalán bármily címen konsumnőket tartani veszedelmes a mulatótulajdonosokra nézve, kiket a főkapitány, ha tilalmát nem respektálják, a legszigorubbán sújt. A főkapitány a mulatók szabályozása dolgában igen körültekintően járt el. Dr. Schreiber tanácsos, ki a főkapitány megbízásából intézkedik a mulatók megrendszabályozása dolgában, megtudta, hogy az áltartista és más becsületes művészek szerződéseiben olyan pontok vannak, melyek, ha a tagok által betartatnak, szinte lehetetlenné teszi a főkapitány

új rendeletét. Erre magához hívatta a mulatók tulajdonosait, valamint az Artista-Egyesület megbízottjait és kijelentette előttük, hogy a jövőben hajnali négyöt órasi helyiségben maradásra senkit kötelezni nem szabad, mert ebben a személyes szabadság korlátozását látja. A M. A. E. megbízásából Mach titkár örömeinek adott kifejezést, hogy végre sikerült rendet teremtenie a főkapitánynak azzal, hogy megszüntette az áltartista intézményt és utalt arra, hogy némely mulatónak a tagokra nézve kötelező házirendje ellenkezik a főkapitány intézkedésével. Dr. Schreiber tanácsos reflektál Mach szavaira és kijelenti, hogy házirendek nem kötik ezentul a tagokat, továbbá kéri a M. A. E. titkárát, hogy a főkapitány akcióját ismertesse hivatalos lapjában. A mulató tulajdonosok egynémelyike nem tartja helyesnek, hogy a közönség az artistaság intern dolgairól tudomást szerezzon, amire Mach titkár közli, hogy ő az Egyesület érdeke ellen vétene, ha a főkapitány rendeletének érvényre jutását minden rendelkezésre álló eszközzel nem támogatná. Fontosnak tartja, hogy a mulatók megrendszabályozása minél nagyobb nyilvánosságot kapjon és így az igazán áltartista végre az őt megillető megbecsülésbe részesüljön. A közönséget fel kell világosítani arról, mi a különbség artista címet bitoroló konzumnő és valódi, becsületes művész-artista között. Miután még dr. Schreiber tanácsos lelkére kötötte a mulatók tulajdonosainak, hogy óvakodjanak minden kihágástól, mely rájuk nézve szomorú eredménnyel járhat, a jelen voltak eltávoztak.

A Magyarországi Artista Egyesület egyébként a következő közlemény leadására kérte meg a fővárosi és vidéki lapokat:

„A főkapitányság legújabb rendelete, mely az artistanők és mulatóhelyek viszonyát oly módon szabályozza, hogy az artistanő csak az engedélyidő leteltéig köteles a mulatóhelyen maradni, azontul pedig idejével szabadon rendelkezik és ottmaradása esetén is csak vendégnek tekinthető, a magyar artistaság körében élénk visszhangra talált, mert ezzel egy régi kellemetlen ügy nyert elintézését. Az érdekelteket ezton is figyelmeztetjük, hogy egyesületünk kebelében minden anomália ellenőrzésére máris bizottságot alakítottunk és kérjük a különböző mulatóhelyeken működő artistanőket, hogy a rendelettel összefüggésben lévő esetleges panaszokkal forduljanak egyesületünkhöz“.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Purcfeld József. Déry kollegája felől sziveskedjék a Vöröskereszt tudakozódó irodájában érdeklődni. Ott valószínűleg tudnak majd egyet-mást róla.

Radó Sándor, Karinthia. A lap küldése iránt intézkedtünk. Sok szerencsét!

Gallai Jenő, harctéren. Köszönjük kedves sorait. Igyekszünk a jövőben is a fejlődés útján haladni. Minden jót!

Schossberger M. Feldpost II. Továbbra is igyekezzék úgy védeni a hazát, hogy annak használva a saját életét mégis megóvja. A hazának katonákra és nem halottakra van szüksége! Szives üdvözlét!

Simay Ede, Harctér. Azon alkalomból, hogy most másodszor megy a harctérre, őszinte szerencsekívánatainkat küldjük. Vajha a Mindenható a jövőben is megóvna Önt a mi drága hazánk számára.

Több előfizetőnek. Kedves, méltató sorait köszönjük. Sziveskedjék lapunkat legalább azzal támogatni, hogy elolvassák és a kartársak körében terjesztik.